

ДОРОГА В ЧОРНОБИЛЬ

Далека подорож з Горіховим Другом під кометою Хейла-Боппа

НЕСПОДІВАНКА була в тому, що в затишній оселі Марії Федорівни я зустрівся з колишньою повновидою і красивою річкою Ірпінь. Зустрівся на картині, яку намалював чоловік Марії Федорівни Никифір Васильович. Картина має назву: «Переправа через річку Ірпінь». На ній зображено сюжет семидесятирічної давності: пором, а на ньому два друтових воли з возом, дід Артем у білому полотняному вбранні та власник порома на трівильсо, Зьорчик. Аж не вірилося, що зникшений меліораторами Ірпінь був колись таким красивим, широким і повноводим. (Фото у попередньому номері).

Розпитуючи Марію Федорівну про її сім'ю, я дізнався, що люблять малювати не тільки вона і її чоловік, а й всі їхні діти та внуки. (Син Василь, до речі, закінчив художнє училище і працює в Санкт-Петербурзі професійним художником). Але найсильніше мене вразила природна поетичність душі цієї простої жінки, яку не отруїла навіть рабська неволя у фашистській Німеччині. З яким ліризмом розповідала мені Марія Федорівна

Незалежності в «грандіозному марші з Києва до ЧАЕС (через Чорнобиль)» мали взяти участь багато свідомих киян, але ніхто з них не з'явився на місце старту... А тому я, щоб реабілітувати реноме київських мандрів-

Ріка Ірпінь сьогодні.

про диких гусей і качок, які летять вночі під зоряним небом на Чорнобиль. (Орнітологи стверджують, що під час весняних та осінніх міграцій через Чорнобильську зону пролітає до 10 мільйонів різних птахів). Неабиякою спостережливістю відзначалася її розповідь про лелек, які гніздяться на обійсті сусідки Ольги Ткачук. Я жалкую й тепер, що не зміг тоді познайомитися з чоловіком Марії Федорівни. «Поїхав ранку у Київ, хоче купити пилку та олійні фарби, - сказала мені. - Нову картину задумав намалювати»...

Спасибі вам, люди добрі, що ви живете на землі!

А за Демидовим у мене відбулася ще одна несподівана зустріч. Точніше - несподіване знайомство. А трапилося ось що. Коли я, гнаний холодним вітром, йшов далі до Чорнобиля, то за селом мене несподівано обігнав велосипедист, вигляд та екіпіровка якого засвідчували: це - бувалий мандрівник. Зупинившись, велосипедист запитав: «Ви журналіст, який їде з Києва в Чорнобиль?» - «Так!» - Я теж з Києва - Андрій Хмелевський. Сьогодні вранці прочитав у газеті «Копейка» про те, що разом з вами від майдану

ників, швидко зібрався і відправився в дорогу. Я готовий їхати з вами аж до «саркофага»... (Фото у попередньому номері).

Жаль, дуже жаль було мені розлучатися з таким завзятым мандрівником, як Андрій Хмелевський, але нічого не зробиш: оскільки «грандіозний марш з Києва до ЧАЕС» ніким не планував-

ся, то відповідно і відрядження від Чорнобильської АЕС, і перепуска в 30-кілометрову зону відчуження були оформлені тільки на одного мене.

Обмінявши домашніми телефонами, ми потисли руки і розпрощалися: Андрій поїхав на велосипеді проти холодного вітру на схід до Києва, а я пішов на захід - до Чорнобиля.

Прикро враженням вимушеним поверненням Андрія Хмелевського назад до Киє-

ХУРТОВИНА. ОЗЕРО ЛІЛЕЙ. ВКРАДЕНИЙ ДЗВІН.

ва, я заглибився у свої думки, які несподівано обірвав сигнал зелених «жигулів». Обігнавши мене, автомобіль зупинився на узбіччі. «Сідайте, підвеземо!» - почувся з салону автомобіля жіночий голос. Я подякував і пояснив, що йду пішки... Потім поцікавився: «А ви хто?» - «Вчителі з Димера. Це мій чоловік Олег Іванович Самохвалов - математик. А я Людмила Афанасівна - фізик». - «Чому ви не побоялися запропонувати сісти в автомобіль чужій людині?» - «А ми з тих, які вірять у добро і справедливість. Бажаємо вам щасливої дороги!» (Забігаючи трохи наперед скажу, що траплялися й такі водії, які

тільки пам'ятнички стоять на місцях загибелі людей. Іноді до дерева простий віночок і фстографію прикріплено, або просто букетик квітів поставлено у пляшці з-під молока. Не раз бачив я й соснові гілочки та вербові прутки з білими «котиками» на узбіччях автотраси покладені там, де ірвалося людське життя. Ірвало скло на сірій стрічці бетону, ніби кришталіки льоду. Але на ці обеліски не дуже звертають увагу водії «жигулів», «волг» та «іномарок». Вони пролітають по трасі, як реактивні торпеди. Та ось несподівано одна з «іномарок» зупиняється і водій, молодий худорлявий хлопча, пропонує мені підвезти. «Чому ви вирішили зупинитися?» - запитую. І чую у відповідь: «Я віруючий. Член Димерської общини баптистів. Бачу, що людина йде вся в снігу, тому я вирішив допомогти...»

Спасибі тобі, Олеже Крикун, за доброту, але тоді я не міг сісти до тебе в автомашину, бо в мене була попередня дорога, яку я повинен був пройти тільки пішки...

А хуртовина ставала все сильнішою й сильнішою. Побілів ліс, а дорога стала схожа на звивисту річку, вкриту білою кригою. І знову мій Горіховий Друг підтримував мене на слизьких місцях і не давав упасти, як тоді, коли ми вдвох йшли вночі до Лютіжа...

І тільки пізно ввечері я дійшов, нарешті, до Катюжанки і постукав у двері будинку голови місцевої сільської Ради М. Р. Осадчого. Цей чоловік довго не роздумував. Переглянувши мої документи, сказав: «Зупиняйтесь у мене». І дав команду дружині: «Вечерю на стіл!...»

Хоч як мені було приємно розмовляти з Миколою Романовичем та його дружиною Любов'ю Петрівною, але я, боячись заснути після смачної вечері, вмикаю диктофон і прошу господаря оселі відповісти на мої запитання.

- Де вас застала звістка про аварію на ЧАЕС?

- У той день, а точніше о 2 годині ночі 26 квітня 1986 року, я приїхав з Києва і коли ставив автомашину в гараж, то побачив правіше від Іванкова червону заграву на небі. А о 5 годині ранку, коли йшов на роботу (я тоді зоотехніком працював), вже не можна було перейти автотрасу - вона гула від різної техніки. Вранці я й дізнався, що вибухнув реактор 4-го блока Чорнобильської АЕС.

Микола ХРІЄНКО.
Фотознімки
Миколи ПЕТРИЧЕНКА.

зупинялися і, пропонуючи «підкинути», давали таку «гарантію»: «Ми вас підвеземо, але нікому про це не скажемо. Йй-Богу»...).

А в Димері до мене підійшли двоє міліціонерів і, привітавшись, сказали: «Ми бачили по телевізору ваш вихід з Києва. Хочемо познайомитися»...

Виявилось, що старшина Сергій Малютенко і сержант Сергій Янченко живуть у Димері, а несуть міліцейську службу у Вишгороді. Відповідаючи на моє запитання щодо ставлення до атомної енергетики, старшина Малютенко сказав:

- Без неї Україна не обійдеться. Всі АЕС повинні працювати на нашу державу, але рівень їхньої безпеки повинен відповідати світовим вимогам...

Обеліски... Обеліски... Обеліски... Героям громадянської війни та Великої

Вітчизняної. Тим, хто боровся за колективізацію і за те був убитий, і тим, хто став через неї жертвою голодомору... Але найбільше різних за формою пам'ятників-обелісок уздовж дороги жертвам автомобільних катастроф. Ось і за Димером бачу зліва брилу сірого граніту, встановлену на каміньвалун (див. фото), а на ній напис: «Горбатюк Євгеній, Грінець Володимир, Барабаш Анатолій...» Дата загибелі - 17. II. 94 року. Але не